

23. Suuronen, S., Kivivuori, A., Tuimala, J., & Paajanen, H. (2015). Bleeding complications in cholecystectomy: a register study of over 22,000 cholecystectomies in Finland. *BMC surgery*, 15, 97. doi: 10.1186/s12893-015-0085-2.
24. Wennmacker, S., Lamberts, M., Gerritsen, J., Roukema, J.A., Westert, G., Drenth, J., & van Laarhoven, C. (2017). Consistency of patient-reported outcomes after cholecystectomy and their implications on current surgical practice: a prospective multicenter cohort study. *Surgical endoscopy*, 31 (1), 215–224. doi: 10.1007/s00464-016-4959-x.
25. Yusif-Zadeh, K.R., & Agaev, B.K. (2015). Eksperimental'naia i klinicheskaia gastroenterologija. *Experimental & clinical gastroenterology*, (11), 71–76.

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.8\(181\).12](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.8(181).12)  
УДК 796.412-055.2

**Григор'єв В.М.**  
*аспірант кафедри спортивних єдиноборств та силових видів спорту*  
*Національного університету фізичного виховання і спорту України*  
<https://orcid.org/0009-0002-4734-5594>  
**Коробейніков Г.В.**  
*доктор біологічних наук, професор*  
*Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ*  
*German Sport University Cologne, Institute of Psychology, Cologne, Germany*  
*Uzbek State University of Physical Education and Sports, Tashkent, Uzbekistan*  
<https://orcid.org/0000-0002-1097-4787>

### СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ СИЛОВОЇ ПІДГОТОВКИ В ТАЙЛАНДСЬКОМУ БОКСІ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ДЛЯ СПОРТСМЕНІВ РІЗНИХ ВІКОВИХ КАТЕГОРІЙ

Представлена робота розкриває сутність однієї з важливих проблем сучасної системи спеціальної силової підготовки в тайландському боксі та інших видах змішаних єдиноборств, яка пов'язана різноманітним співвідношенням в процесі занять на етапі початкової підготовки людей різних вікових категорій, що ускладнює процес розробки єдиної моделі тренувальних занять не враховуючи вікові особливості адаптації організму до навантажень.

Встановлено, що тренери з досвідом роботи  $5 \pm 0,7$  років пріоритетність концентрації своєї уваги приділяють тренуванню саме дітей 8-12 років для досягнення в перспективі успіхів в спортивній діяльності. При цьому, тренери з досвідом  $16 \pm 2,5$  років вважають, що оволодіти ефективним тактико-технічним арсеналом для самооборони є однією з основних причин для занять тайландським боксом для декількох вікових категорій (представники юнацького та зрілого віку). Виявлено, що зі зростанням досвіду тренери підвищують увагу не лише до проблем пов'язаних з визначенням оптимальних параметрів показників обсягу, інтенсивності навантажень та механізмами розробки, корекції відповідних тренувальних режимів, але й до питань, які ускладнюють систему контролю та управління процесами адаптації організму спортсменів-початків різних вікових категорій до стресового фізичного подразника.

**Ключові слова:** тайландський бокс, етап початкової підготовки, вікові категорії, тренерський стаж, силова підготовка.

**Hryhoriev V, Korobeynikov G. Current problems of special strength training in thai boxing at the beginning stage for athletes of different age categories.** The presented work reveals the essence of one of the important problems of the modern system of special strength training in Thai boxing and other types of mixed martial arts, which is connected with various ratios in the process of classes at the stage of initial training of people of different age categories, which complicates the process of developing a single model of training classes without taking into account age-related features of the body's adaptation to loads.

It was established that coaches with  $5 \pm 0.7$  years of work experience give priority to the training of children aged 8-12 years in order to achieve success in sports activities in the future. At the same time, trainers with  $16 \pm 2.5$  years of experience believe that mastering an effective tactical and technical arsenal for self-defense is one of the main reasons for practicing Thai boxing for several age categories (representatives of youth and mature age). It was found that with increasing experience, coaches pay more attention not only to the problems related to the determination of optimal parameters of volume indicators, load intensity and development mechanisms, correction of appropriate training regimes, but also to issues that complicate the system of control and management of the adaptation processes of the athletes' body. onsets of different age categories to a stressful physical stimulus.

**Keywords:** Thai boxing, stage of initial training, age categories, coaching experience, strength training.

**Постановка проблеми та її взаємозв'язок з важливими науковими та практичними дослідженнями.** Постійний пошук інноваційних механізмів оптимізації системи спеціальної силової підготовки в різних видах єдиноборств в останнє десятиліття продовжує залишатись одним із актуальних напрямків науково-дослідної роботи широкого кола фахівців [2; 5; 9]. Незважаючи на достатньо велику кількість проведених досліджень в даному напрямку, проблема щодо визначення оптимальних параметрів режимів силових навантажень в певних етапах підготовки в різних видах змішаних єдиноборств в тому числі і тайландському боксі залишається одним із спірних питань [3; 11; 18]. Складність вирішення даного питання пов'язана з тим, що навіть на етапі початкової підготовки у більшості видів змішаних єдиноборств контингент, який починає тренування досить сильно відрізняється за віковою категорією, рівнем розвитку фізичних можливостей, адаптаційних резервів організму та рівня резистентності систем до зовнішнього стресового подразника [4;

12; 17]. Однак, більшість науково-обґрунтованих інноваційних моделей тренувальних занять з різних видів єдиноборств для спортсменів-початківців розроблені та впровадженні в спортивну діяльність виключно з урахуванням вікових фізіологічних процесів адаптації організму дітей 8-12 років та меншій мірі підлітків 13-16 років [6; 8; 20]. При цьому, кількість молоді та людей зрілого віку, які бажають займатись тайландським боксом та іншими подібними видами єдиноборств, не лише для досягнення спортивного результату, але й переважно з метою оволодіння в найкоротший термін технічним арсеналом та тактичними знаннями для його практичного застосування в процесі самооборони, зростає з кожним роком [1; 7; 16]. Відповідно, за таких обставин питання щодо вирішення проблеми оптимізації процесу спеціальної силових підготовки в тайландському боксі на початковому етапі шляхом розробки індивідуальних режимів навантажень та моделей занять для людей подібних вікових категорій, залишається відкритим та потребує проведення поглиблених досліджень.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Зростаюча з роками популяризація занять різними видами змішаних єдиноборств серед широкої категорії населення та необхідність пошуку ефективних механізмів корекції тренувальної діяльності з урахуванням їх вікових фізіологічних особливостей організму навіть на етапі початкової підготовки, викликає зацікавленість провідних фахівців в галузі спорту, біології та медицини [4; 12; 14]. Використання широкого спектру методів, принципів, засобів в процесі силових підготовки в тайландському боксі та інших подібних видах єдиноборств уже на початковому етапі спортивної діяльності викликає серед науковців низку спірних питань, щодо оптимальної їх комбінації залежно від направленості тренувального процесу [6; 9; 11]. Протягом останніх років в різних видах єдиноборств активно приділяється увага пошуку інформативних критеріїв оцінки процесів адаптації організму до навантажень силових спрямованості використовуючи широкий спектр фізіологічних та біохімічних методів контролю [5; 10; 17]. Однак, в більшості випадках в процесі контролю за перебігом адаптаційно-компенсаторних реакцій організму спортсменів-початківців на різні за обсягом та інтенсивністю тренувальні навантаження, дослідники та тренери лише частково звертають увагу на вікові фізіологічні особливості контингенту з яким працюють [13; 17; 19]. Відповідно, постає проблема не лише в контролі за рівнем розвитку техніко-тактичної підготовки в тайландському боксі, що є одним із пріоритетних завдань на початковому етапі, але в розробці ефективної та одночасно безпечної системи контролю та управління параметрами навантаження з урахуванням особливостей різних вікових категорій спортсменів-початківців.

**Мета дослідження.** Вивчити основні проблеми, які впливають на алгоритм та механізм розробки моделей тренувальних занять зі спеціальної силових підготовки в тайландському боксі на початковому етапі для спортсменів різних вікових категорій.

**Методи та організація дослідження.** В дослідженнях приймали участь 60 тренерів з тайландського боксу м. Києва, Одеси, Харкова, Чернівців. Для вирішення поставленої мети учасників дослідження були рівномірно розділено на 3 групи (по 20 осіб в кожній) залежно від їх стажу тренерської діяльності. До складу першої групи увійшли учасники, які мають стаж тренерської діяльності  $5 \pm 0,7$  років. Представники другої групи, мали тренерський стаж викладання тайського боксу  $10 \pm 2,2$  років. Третя група респондентів мала стаж тренерської діяльності даним видом єдиноборств  $16 \pm 2,5$  років.

Проведений детальний аналіз наукових робіт представлених в базах даних Scopus, Web of Science, PubMed та пов'язаних з вивченням основних концептуальних засад організації, управління, контролю, відбору, прогнозування на етапі початкової підготовки в різних видах єдиноборств з урахування вікових фізіологічних особливостей адаптації організму спортсменів до навантажень, дозволили сформулювати актуальність проблеми та визначити спектр ключових питань, які склали основу запропонованого нами опитування. В першу чергу нас цікавили питання пов'язані з основними причинами, які спонукають людей різного віку, статі, індивідуальних функціональних можливостей організму почати займатись тайландським боксом. Одним із важливих питань, які постають перед тренерами та суттєво ускладнюють тренувальний процес, є різноманітне співвідношення в процесі занять тайландським боксом на етапі початкової підготовки людей різних вікових категорій, що ускладнює процес розробки єдиної моделі тренувальних занять враховуючи лише рівень спеціальної підготовки для даного виду спорту. Вибір оптимальних режимів навантаження для спеціальної силових підготовки залежно від вікових особливостей спортсменів в процесі занять тайландським боксом на початковому етапі, є одним із пріоритетних та одночасно практично не реалізованих завдань. Одним із спірних питань, які постають перед тренерами та дослідниками зі змішаних єдиноборств, є визначення основних напрямків спеціальної силових підготовки спортсменів різних вікових груп на початковому етапі, враховуючи достатньо різні адаптаційно-компенсаторні реакції на ідентичні параметри показників навантаження, що ускладнює процес контролю та корекції як моделей тренувальних занять так і режимів навантаження. Здійснювали порівняльний аналіз відповідей респондентів.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** На рис. 1 представлено результати опитування учасників дослідження щодо основних причин, які спонукають людей різних вікових категорій почати займатись тайландським боксом.



Рис. 1. Результати опитування учасників дослідження щодо основних причин, які спонукають людей почати займатись тайландським боксом, n=60

Аналіз отриманих результатів свідчить про те, що однією з основних причин виникнення бажання займатись тайландським боксом не залежно від вікової категорії спортсмена, на думку 65% респондентів першої групи, які мають найменший тренерський стаж  $5\pm 0,7$  років серед учасників дослідження, є перспектива практичної реалізації індивідуальних можливостей організму в спортивній діяльності. Подібні погляди висловлюють 40% представників другої групи, які мають майже вдвічі більший стаж тренерської діяльності. При цьому, 55% учасників третьої групи, які мають найбільший серед опитуваних тренерський стаж ( $16\pm 2,5$  років), основною рушійною силою, яка впливає на пріоритетний вибір людей займатись тайландським боксом, вважають саме можливість в процесі тренувань оволодіти ефективним тактико-технічним арсеналом для самооборони.

На рис. 2 представлено результати проведеного опитування респондентів всіх трьох груп щодо співвідношення в процесі занять тайландським боксом на етапі початкової підготовки людей різних вікових категорій.

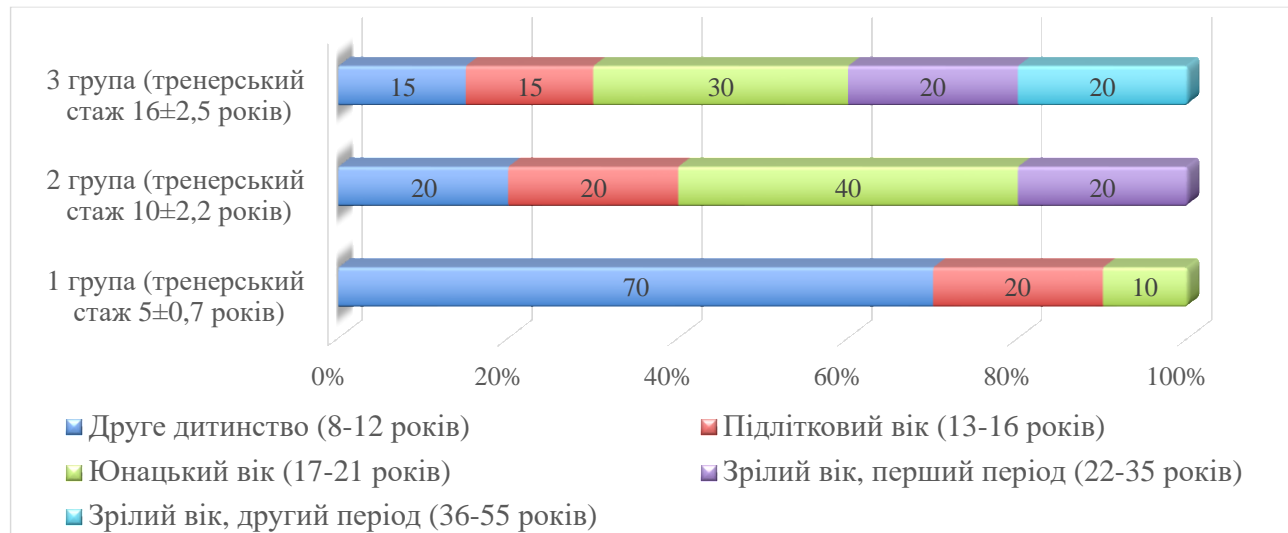


Рис. 2. Результати опитування учасників дослідження щодо співвідношення в процесі занять тайландським боксом на етапі початкової підготовки людей різних вікових категорій, n=60

На основі аналізу результатів опитування виявлено, що представники першої групи з тренерським стажем  $5\pm 0,7$  років стверджують, що 70% від загальної кількості спортсменів-початківців починають займатись тайландським боксом в віці 8-12 років (друге дитинство). При цьому, респонденти інших двох груп, на основі свого тренерського досвіду (більше 10 років) стверджують, що дана вікова група становить лише 15-20% від загальної кількості спортсменів, які є основним контингентом на етапі початкової підготовки в обговорюваному виді єдиноборств. Встановлено, що опитуванні тренери 2 та 3 груп стверджують, що саме представники юнацького віку (17-21 років) є найбільшою за кількістю (30-40%) категорією на етапі початкової підготовки занять тайландським боксом в Україні за останні 4-5 років. Водночас, на відміну від 1 групи тренерів, тренерський досвід яких в 3 рази меншим порівняно з респондентами 3 групи, останні стверджують, що серед спортсменів-початківців в даному виді спорту 40% припадає на представників зрілого віку першого (22-35 років) та другого (36-55 років) періоду.

Таким чином, представлені на рис. 1-2 результати свідчать про те, що з збільшенням періоду тренерської діяльності та рівня досвіду в даній роботі, як показують результати проведеного опитування, суттєво змінюються погляди тренерів щодо основних причин, які спонукають людей почати займатись тайландським боксом та відповідно пріоритетність занять з відповідними віковими категоріями людей на етапі початкової підготовки. Так, тренери з найменшим досвідом ( $5\pm 0,7$  років) пріоритетність концентрації своєї уваги приділяють тренуванню саме дітей 8-12 років для досягнення в перспективі успіхів в спортивній діяльності. При цьому, тренери з досвідом  $16\pm 2,5$  років вважають, що оволодіти ефективним тактико-технічним арсеналом для самооборони є однією з основних причин для занять тайландським боксом для декількох вікових категорій (представники юнацького та зрілого віку).

На рис. 3 представлено результати опитування учасників дослідження щодо основних проблем з вибором оптимальних режимів навантаження для силової підготовки залежно від вікових особливостей спортсменів в процесі занять тайландським боксом на початковому етапі.

Аналіз отриманих результатів свідчить про те, що 60% респондентів першої групи однією з основних проблем під час пошуку оптимальних режимів навантаження для силової підготовки спортсменів-початківців різних вікових категорій вважають відсутність алгоритму використання певного співвідношення між параметрами обсягу та інтенсивності. Подібні погляди висловлюють 35% представників другої групи, які мають майже вдвічі більший стаж тренерської діяльності та лише 10% учасників третьої групи, які мають найбільший серед опитуваних тренерський стаж ( $16\pm 2,5$  років). Водночас, 30% представників другої та 20% першої груп однією з важливих проблем пов'язаних з визначенням оптимальних в процесі спеціальної силової підготовки режимів навантажень, вважають відсутність інтегрального механізму корекції

навантажень. При цьому, більшість респондентів третьої групи (60%) схильються до думки, що саме відсутність інформативних маркерів оцінки адаптаційних резервів організму (30% опитуваних даної групи) та відсутність врахування процесів адаптації та резистентності до навантажень залежно від вікової категорії (також 30%) є найбільш проблематичними питаннями, які ускладнюють процес вибору оптимальних моделей режимів навантажень в процесі силової підготовки спортсменів-початківців в даному виді єдиноборств.



Рис. 3. Результати опитування учасників дослідження щодо основних проблем з вибором оптимальних режимів навантаження для силової підготовки залежно від вікових особливостей спортсменів в процесі занять тайландським боксом на початковому етапі, n=60

Таким чином, отримані результати доводять загальновідомі закономірності в спортивній діяльності, що зі зростанням тренерського стажу підвищується увага не лише до проблем пов'язаних з алгоритмом співвідношення показників обсягу, інтенсивності навантажень та механізмами розробки, корекції відповідних тренувальних режимів, але й до питань, які ускладнюють механізм контролю та управління процесами адаптації організму спортсменів-початківців різних вікових категорій до стресового фізичного подразника.

На рис. 4 представлено результати проведеного опитування респондентів всіх трьох груп щодо основних напрямків спеціальної силової підготовки залежно від вікових особливостей спортсменів в процесі занять тайландським боксом на початковому етапі.



Рис. 4. Результати опитування учасників дослідження щодо основних напрямків спеціальної силової підготовки залежно від вікових особливостей спортсменів в процесі занять тайландським боксом на початковому етапі, n=60



На основі аналізу результатів опитування виявлено, що 50% респондентів першої та 35% другої груп вважають, що в процесі спеціальної силової підготовки спортсменів-початківців у тайландському боксі необхідно звертати увагу на розвиток максимальної сили за рахунок вибіркової гіпертрофії переважно м'язових груп агоністів, які приймають участь в основних технічних елементах. При цьому, подібний механізм розвитку силових можливостей спортсменів на даному етапі, учасники третьої групи, які мали найбільший ( $16 \pm 2,5$  років) досвід тренерської діяльності, навіть не розглядають в процесі спеціальної силової підготовки. Встановлено, що 35-40% опитуваних в кожній з дослідних груп притримуються думки, що на етапі початкової підготовки необхідно зробити акцент на розвитку витривалості за рахунок збільшення резервів креатинфосфату та м'язового глікогену, що підвищить ресурси енергозабезпечення м'язової діяльності та рівень короткочасної адаптації. Виявлено, що найбільшу увагу (загалом 65%) в процесі силової підготовки спортсменів-початківців розвитку максимальної сили за рахунок збільшення кількості активних переважно швидко-скорочувальних рухових одиниць в м'язах (внутрішньо-м'язова координація) та підвищення кількості активних м'язів агоністів, синергістів, стабілізаторів (міжм'язова координація) приділяють опитувані тренери третьої групи.

#### **Висновки.**

Виявлено, що основна проблема спеціальної силової підготовки в тайландському боксі на початковому етапі пов'язана саме з відсутністю ефективної інтегральної системи контролю функціональних можливостей та процесів адаптації організму до різних режимів навантажень використовуючи найбільш інформативні фізіологічні та біохімічні маркери з урахуванням вікових особливостей спортсменів.

Встановлено, що тренери з найменшим досвідом ( $5 \pm 0,7$  років) пріоритетність концентрації своєї уваги приділяють тренуванню саме дітей 8-12 років для досягнення в перспективі успіхів в спортивній діяльності. При цьому, тренери з досвідом  $16 \pm 2,5$  років вважають, що оволодіти ефективним тактико-технічним арсеналом для самооборони є однією з основних причин для занять тайландським боксом для декількох вікових категорій (представники юнацького та зрілого віку).

Досліджено, що зі зростанням тренерського стажу підвищується увага не лише до проблем пов'язаних з алгоритмом співвідношення показників обсягу, інтенсивності навантажень та механізмами розробки, корекції відповідних тренувальних режимів, але й до питань, які ускладнюють механізм контролю та управління процесами адаптації організму спортсменів-початківців різних вікових категорій до стресового фізичного подразника.

#### **Перспективи подальших досліджень**

Проведення фундаментальних досліджень щодо вивчення особливостей адаптаційних змін в організмі у спортсменів-початків різних вікових категорій в процесі спеціальної силової підготовки в тайландського боксі.

#### **References**

1. Beránek, V., Votápek, P., Stastny, P. (2023). Force and velocity of impact during upper limb strikes in combat sports: a systematic review and meta-analysis. *Sports Biomech*, 22(8), 921–939. <https://doi.org/10.1080/14763141.2020.1778075>.
2. Branco, B., Marcondes, V., Ramos, S., Badilla, P., Andreato, L. (2022). Effects of Supplementary Strength Program on Generic and Specific Physical Fitness in Cadet Judo Athletes. *Journal of Strength and Conditioning Research*. 36(10):2816-2823. <https://doi.org/10.1519/JSC.0000000000003983>.
3. Ciaccioni, S., Castro, O., Bahrami, F., Tomporowski, P., Capranica, L., Biddle, S., Vergeer, I., Pesce, C. (2023). Martial arts, combat sports, and mental health in adults: A systematic review. *Psychology of Sport and Exercise Journal*. 8(70):102556. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2023.102556>.
4. Chernozub, A., Korobeynikov, G., Mytskan, B., Korobeinikova, L., Cynarski, W.J. (2018). Modeling mixed martial arts power training needs depends on the predominance of the strike or Wrestling fighting style. *Journal of Martial Arts Anthropology*, 18(3), 28–36. <https://doi.org/10.14589/ido.18.3.5>
5. Chernozub A., Danylchenko, S., Imas, Y., Kochina, M., Natalia, I., Korobeynikov, G., Korobeynikova, L., Potop, V., Cynarski, W.J., Gorashchenko, A. (2019). Peculiarities of correcting load parameters in power training of mixed martial arts athletes. *Journal of Physical Education and Sport*, 19(2), 481-488.
6. Chernozub, A., Manolachi, V., Korobeynikov, G., Potop, V., Sherstiuk, L., Manolachi, V., Mihaila, I. (2022). Criteria for assessing the adaptive changes in mixed martial arts (MMA) athletes of strike fighting style in different training load regimes. *PeerJ*, 10, 13827. <https://doi.org/10.7717/peerj.13827>
7. Chernozub, A., Olkhovyi, O., Alosyna, A., Savenko, A., Shtefiuk, I., Marionda, I., Khoma, T., & Tulaydan, V. (2023). Evaluation of the Correlation Between Strength and Special Training Indicators in Mixed Martial Arts. *Physical Education Theory and Methodology*, 23(2), 276–282. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2023.2.17>
8. Faro, H., Lima-Junior, D., Machado, D. (2023) Rapid weight gain predicts fight success in mixed martial arts - evidence from 1,400 weigh-ins. *European Journal of Sport Sciences*. 23(1):8-17. <https://doi.org/10.1080/17461391.2021.2013951>.
9. Folhes, O., Reis, V., Marques, D., Neiva, H., Marques, M. (2023). Influence of the Competitive Level and Weight Class on Technical Performance and Physiological and Psychophysiological Responses during Simulated Mixed Martial Arts Fights: A Preliminary Study. *Journal of Human Kinetics*, 86, 205–215. <https://doi.org/10.5114/jhk/159453>.
10. Gottschall, J., & Hastings, B. (2023). A comparison of physiological intensity and psychological perceptions during three different group exercise formats. *Front Sports Act Living*, 5, 1138605. <https://doi.org/10.3389/fspor.2023.1138605>.
11. Loturco, I., McGuigan, M., Freitas, T., Bishop, C., Zabaloy, S., Mercer, V., Moura, T., Arruda, A., Ramos, M., Pereira, L., Pareja-Blanco, F. (2023). Half-Squat and Jump Squat Exercises Performed Across a Range of Loads: Differences in Mechanical Outputs and Strength Deficits. *Journal of Strength and Conditioning Research*, 37(5), 1052–1056. <https://doi.org/10.1519/JSC.0000000000004382>.
12. Korobeynikov, G., Stavinskiy, Y., Korobeynikova, L., Chernozub, A., Volsky, D., Semenenko, V., Zhirnov, O., Nikonorov, D. (2020) Connection between sensory and motor components of the professional kickboxers' functional state. *Journal of Physical Education and Sport*. 20(5):2701–2708.

13. Korobeynikov, G., Baić, M., Potop, V., Korobeinikova, L., Chernozub, A., Raab, M., Starčević, N., Korobeinikova, I., Romanchuk, S., Danko, T. (2022). Comparative analysis of psychophysiological states among Croatian and Ukrainian wrestling. *Journal of Physical Education and Sport*. 22 (8):1832 – 1838.
14. Korobeinikova, L., Raab, M., Korobeynikov, G., Pryimakov, O., Kerimov, F., Chernozub, A., Korobeinikova, I., Goncharova, O. (2024) Comparative analysis of psychophysiological state among in physical active and sedentary persons. *Journal of Physical Education and Sport*. 24 (2):382-389.
15. Manolachi, V., Chernozub, A., Tsos, A., Potop, V., Kozina, Z., Zoriy, Y., Shtefiuk, I. (2023). Integral method for improving precompetition training of athletes in Mixed Martial Arts. *Journal of Physical Education and Sport*, 23(6), 1359–1366. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.06166>
16. Manolachi, V., Chernozub, A., Tsos, A., Syvokhop, E., Marionda, I., Fedorov, S., Shtefiuk, I., Potop, V. (2023). Modeling the correction system of special kick training in Mixed Martial Arts during selection fights. *Journal of Physical Education and Sport*, 23(8), 2203–2211. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.08252>.
17. Polechoński, J., Langer, A. (2022). Assessment of the Relevance and Reliability of Reaction Time Tests Performed in Immersive Virtual Reality by Mixed Martial Arts Fighters. *Sensors (Basel)*, 22(13), 4762. <https://doi.org/10.3390/s22134762>.
18. Smajla, D., Spudić, D., Kozinc, Ž., Šarabon, N. (2022). Differences in Force-Velocity Profiles During Countermovement Jump and Flywheel Squats and Associations With Different Change of Direction Tests in Elite Karatekas. *Front Physiol*, 13, 828394. <https://doi.org/10.3389/fphys.2022.828394>.
19. Shtefiuk, I., Tsos, A., Chernozub, A., Aloshyna, A., Marionda, I., Syvokhop, E., Potop, V. (2024). Developing a training strategy for teenage athletes in mixed martial arts for high-level competitions. *Journal of Physical Education and Sport*. 24 (2):329-337.
20. Stepanyan, L., Lalayan, G., Avetisyan, A. (2023). An investigation of psychological and physiological factors affecting performance in adolescent judokas. *Georgian Med News*. 6(340-341):30-36.

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.8\(181\).13](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.8(181).13)  
УДК: 796.011.09 : 796.33

**Дулібський А.В.,**  
*кандидат наук з фізичного виховання і спорту,*  
*доцент кафедри футболу,*  
**Львівський державний університет фізичної культури імені І. Боберського, м. Львів**  
<https://orcid.org/0000-0001-6652-8391>  
**Гранчак В.М.,**  
*магістрант кафедри футболу,*  
**Львівський державний університет фізичної культури імені І. Боберського, м. Львів**  
<https://orcid.org/0009-0000-0621-7145>

### ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНОГО ВІДБОРУ І СЕЛЕКЦІЇ ФУТБОЛІСТІВ ІСПАНІЇ

У фінальному поєдинку Чемпіонату світу з футболу 2010 року, який проводився на полях Південно-Африканської Республіки (ПАР) національна збірна команда Іспанії перемогла національну збірну команду Нідерландів і вперше у своїй історії стала чемпіоном світу з футболу. Основу чемпіонської збірної Іспанії складали вихованці всесвітньовідомої барселонської футбольної академії "Ла Масія".

Академія футболу іспано-каталонської "Барселони" з назвою "Ла Масія" була заснована у 1979 році, але справжнє визнання отримала у 90-х роках ХХ століття. На той час основну професійну команду футбольного клубу "Барселона" в якості головного тренера очолював нідерландець Йоган Кройфф. Саме "летючий голландець", як тоді величали триразового володаря "Золотого м'яча" кращому гравцеві Європи, запровадив у діяльність академії "Барселони" системний підхід і загальну навчальну методику виховання юних талановитих гравців клубу.

Метою дослідження є визначення особливостей організації, проведення та науково-методичного забезпечення процесу навчання грі та спортивного відбору, селекції й ігрової орієнтації футболістів Іспанії.

**Ключові слова:** футбол, команда, спортивний відбір, Іспанія.

**Dulibskyy Andriy, Granchak Vadym. Theoretical and methodological foundations of the organization of sports selection of Spanish football players.**

In the final match of the 2010 FIFA World Cup, which was held on the fields of the Republic of South Africa (South Africa), the Spanish national team defeated the national team of the Netherlands and became the world champion for the first time in its history. The basis of the Spanish championship team was made up of pupils of the world-famous Barcelona football academy "La Masia".

The football academy of the Spanish-Catalan "Barcelona" with the name "La Masia" was founded in 1979, but received real recognition in the 90s of the twentieth century. At that time, the main professional team of the Barcelona football club as a head coach was headed by the Dutchman Johan Cruyff. It was the "Flying Dutchman", as the three-time Ballon d'Or winner was then called the best player in Europe, who introduced a systematic approach and a general educational methodology for educating young people into the activities of the Barcelona academy.